

Pijnbestrijding met een intraveneuze pijnpomp

Informatie voor patiënten

Wat is een PCIA-pomp?

Patiënt geControleerde Intraveneuze Analgesie (pijnbestrijding)

Als pijnbehandeling heeft de anesthesist beslist een **pijnpomp** te gebruiken. Bij een PCIA-pomp gebeurt de toediening van pijnstillende medicatie **via een infuus** (via een ader). Pijnstilling via een infuus werkt snel, omdat het direct in de bloedbaan terechtkomt.

Deze computergestuurde pomp is voorzien van een **drukknop**. Als je de pijn voelt opkomen, kan je op de knop duwen om pijnmedicatie bij te krijgen. Zo krijg je de mogelijkheid om zelf je pijnstilling te regelen. Indien je niet op de knop duwt, krijg je geen pijnstilling toegediend.

Wat is het doel van een PCIA-pomp?

Het is belangrijk dat de pijn voor jou op een aanvaardbaar niveau blijft, wat betekent dat je goed kan bewegen, diep ademen en hoesten, ondanks eventueel lichte pijn.

Is een PCIA-pomp veilig?

Ja! Aangezien elke persoon verschillend is, worden de instellingen van de pomp individueel aangepast. De anesthesist stelt de dosis in en bepaalt het tijdsinterval tussen twee toedieningen zodat de **pomp veilig** is in gebruik en je nooit te veel toegediend krijgt.

Hoe moet je de pijnpomp gebruiken?

- Je duwt op de knop wanneer je de pijn voelt opkomen. Je wacht best niet tot de pijn hevig is, gezien je dan een grotere dosis nodig hebt om de pijn onder controle te krijgen, met meer kans op nevenwerkingen.
- Als de pijn na een aantal minuten nog niet voldoende verlicht is, mag je opnieuw drukken. Je mag dit herhalen tot het gewenste effect bereikt is.
- Door jezelf regelmatig een dosis pijnstilling toe te dienen, kun je hevige pijnpieken voorkomen en blijven de nevenwerkingen veelal onder controle.

Verdere opvolging van de pijnpomp

De intensiteit van je pijn zal een aantal keer per dag worden bevestigd door de verpleegkundige van de afdeling. Die zal je vragen een **pijnscore** te geven tussen 0 en 10. Het cijfer 0 staat voor helemaal 'geen pijn' en het cijfer 10 staat voor 'de meest ondraaglijke pijn' die je je kan voorstellen.

Via deze pijnscore krijgen we inzicht in het **effect van het pijnbeleid** en de **evolutie van je pijnklacht**. Dit beleid wordt eventueel, in overleg met de anesthesist, aangepast aan je behoeften. Eens de pijn goed onder controle is, wordt de pomp stopgezet en schrijft de anesthesist of de zaalarts een andere vorm van pijnstilling voor.

Welke nevenwerkingen zijn er?

Misselijkheid, sufheid en slaperigheid zijn vaak voorkomende bijwerkingen tijdens het gebruik van een intraveneuze pijnpomp. Deze symptomen zijn van tijdelijke aard en verdwijnen ook relatief snel. Mogelijk wordt de dosis aangepast of kan er extra medicatie gegeven worden.

Andere mogelijke bijwerkingen zijn: duizeligheid, zweten, droge mond, stoornissen in het zicht (wazig zien, dubbelzien), jeuk, moeilijkheden met plassen en obstipatie. Om deze nevenwerkingen adequaat te kunnen behandelen is het van groot belang dat je deze te allen tijde doorgeeft aan de verpleegkundige en/of de arts. Hij of zij kan je dan nader uitleg geven of de nodige actie ondernemen.

Beperkingen in mobiliteit

De pijnpomp en bijhorende katheters kunnen je bewegingsvrijheid sterk beperken.

- **Sta nooit alleen op** en doe steeds beroep op de verpleegkundige.
- Voorkom spanning op de leidingen en probeer **rustig en voorzichtig te bewegen**.

Gebruiksduur

De intraveneuze pijnpomp wordt meestal tussen de 24 en de 96 uur (één à vier dagen) gebruikt. Dit is geen vaste regel. Er wordt altijd **rekening gehouden met de noden van de patiënt(e)**. In geval van een operatie is de gebruiksduur afhankelijk van het type ingreep en de afspraak tussen anesthesist en chirurg. Van zodra de pijn met lichtere pijnmedicatie onder controle is, kan de pijnpomp worden stopgezet en verwijderd.

Kan je verslaafd raken?

De medicatie die wordt toegediend, behoort tot de klasse van de zogenaamde 'opioïden' of morfine-achtige producten. Op lange termijn kunnen deze aanleiding geven tot geestelijke en lichamelijke afhankelijkheid.

Wanneer de medicatie, zoals met deze pijnpomp, echter gecontroleerd wordt gebruikt ter bestrijding van pijn, is er dus **geen risico op verslaving**.

Info en contact:

Dienst anesthesie

03 280 39 48

ZNA Middelheim

03 800 61 77

ZNA Jan Palfijn

03 217 75 64

ZNA Stuivenberg, ZNA Sint-Elisabeth
en ZNA Sint-Erasmus

Pijnverpleegkundigen

03 280 24 40

pijnverpleegkundige ZNA Middelheim
en ZNA Joostens

03 800 62 39

pijnverpleegkundige ZNA Jan Palfijn
en ZNA Sint-Elisabeth

03 217 70 02

pijnverpleegkundige ZNA Stuivenberg,
ZNA Sint-Erasmus en ZNA Hoge Beuken

Kijk ook eens op: www.zna.be/nl/pijncentrum